

Oppsummeringer fra Group Analysis, vol. 54 (1) 2021

- ved litteraturansvarlig i IGAs fagråd, Andreas Ekberg

Den første utgaven av Group Analysis i 2021 inneholder sju hovedartikler og fire tilsvaer til to av hovedartiklene. Utgaven inneholder i tillegg to tilsvaer som omhandler artikler tidligere publisert i Group Analysis, og to bokanmeldelser. Jeg har valgt å nevne noen hovedlinjer i fem av artiklene, samt tilsvaer til to av de utvalgte artiklene.

1) Emma Reicher: *Approaching the mountain: A journey into the wilderness of large group thinking*. Reichers artikkel omhandler hennes egen erfaring med deltakelse i storgrupper gjennom utdanningen ved Institute of Group Analysis London. Som deltaker i det engelske utdanningsprogrammet opplevde hun at teori om storgrupper, og storgruppens historiske utvikling, var mangelfull. Reicher fikk en sterk interesse for storgruppens funksjon, maktbalanse og dens tendens til å belyse historiske traumer. Hun reiste rundt og deltok i forskjellige storgrupper for å få et bredere erfaringsgrunnlag. I tillegg tok hun detaljerte prosessnotater fra storgruppen i London og samlet inn tillatelse til å bruke dem for å belyse teoretiske poenger. Sånn sett gir artikkelen en innsikt om storgrupper fra en deltakerposisjon, med vignetter, heller enn å være en rent teoretisk artikkel, eller en artikkel beskrevet fra storgruppelederens posisjon. Vi får derfor en spennende innsikt i hva som faktisk skjedde i flere av de storgruppene hun deltok i. Artikkelen gir i tillegg en kort oversikt over sentrale tidligere artikler og bøker som omhandler storgrupper. Forfatteren går igjennom sentrale bidrag til den teoretiske forståelsen av storgrupper fra Foulkes, de Maré og Bion.

Juan Tubert-Oklander publiserer et tilsvaer til Reichers artikkel. Han setter søkelys på, og diskuterer, tre av de spørsmålene som trer frem i Reichers artikkel. Først tar han før seg det Reicher peker på; at det er en mangel i den gruppeanalytiske litteraturen at deltakerstemmen i den analytiske erfaringen sjeldent blir skrevet ned, hvilket kanskje er spesielt sant når det gjelder storgrupper. Så tar Tubert-Oklander før seg hvordan psykoanalytisk teori influerer både teori og praksis når det gjelder storgrupper. Denne diskusjonen syns jeg var interessant da den tok før seg hvordan psykoanalytiske konsepter/begreper ikke nødvendigvis blir så relevante i gruppeanalytisk tenkning. Til sist diskuterer han vekten av å tenke på gruppeanalysens og spesielt storgruppens kontekst, sammenlignet med den dyadiske psykoanalysen.

2) Peter Potthoff: *Where chaos was, there shall be a matrix (de Maré). The large analytic group between chaos and creativity - reflections on the concept, its history and further evolution*. Slik overskriften avslører, så omhandler Potthoffs artikkel, i likhet med Reichers, også storgruppen. Denne artikkelen inneholder i tillegg en oversikt over sentrale artikler, både eldre og nyere, som omhandler storgruppefenomener og erfaringer. Potthoff har et annet fokus enn Reicher i det at han beskriver storgruppelederens posisjon, både tidligere og i fremtiden. Han trekker inn moderne psykoanalytisk teori og argumenterer for at en moderne storgruppeleder med fordel kan la en intersubjektiv holdning guide sitt arbeid heller enn en mer abstinert, egopsykologisk holdning. Her trekker han blant annet inn Thor Kristian Islands erfaringer av den pågående storgruppen på IGA, Norge. Potthoff viser med kliniske eksempler at større åpenhet om egen subjektivitet kan være en fordel for den moderne storgruppeleder når denne ønsker å videreutvikle en analytisk prosess.

3) Teresa von Sommaruga Howard: *The fear of contagion and the contagion of fear*. Den påvirkning som koronaviruset har hatt på verden den siste tiden har også blitt skrevet om i Group Analysis. Artikkelen av Howard er skrevet kort tid etter koronavirusets utbrudd i Storbritannia. Den omhandler Howards erfaringer med å lede storgrupper online, og drøfter fordeler og ulemper med å ha

storgrupper online. Artikkelen kommer med noen interessante punkter når det gjelder dynamisk administrering og forståelse av rammer for onlinedeltakelse i storgrupper fra en storgruppeleders perspektiv. F.eks. tar hun opp «chat» funksjonen og hvilken betydning den kan ha fra perspektivet med subgrupper. Videre beskriver Howard hvordan hun, som storgruppeleder, har blitt slått av hvordan de nasjonale forskjellene i håndtering av pandemien, blir synlig i en multinasjonal storgruppe online. Artikkelen inneholder også en interessant diskusjon om hvordan koloniseringsprosesser vanskeliggjorde det å få alle i tale i en multinasjonal storgruppe.

4) Henry Luiker: *The anti-science in the culture of group analysis (1 & 2)*.

Luikers to artikler er en kritikk av det gruppeanalytiske feltet og den gruppeanalytiske kulturen. Generelt argumenterer han at gruppeanalysen har et altfor lemfeldig forhold til vitenskapelighet og et for dårlig vitenskapelig fundament for videreutviklingen av sin teori og praksis. Luiker beskriver at i gruppeanalysen har vitenskapelighet fått vike for magisk tenkning, religiøs dogma og en primitiv forståelse av gruppedynamikk. Luiker bruker, overraskende nok, stort sett utelukkende de Marés bøker og artikler som kilder for å understøtte sine påstander. Ettersom de Maré kanskje spesielt er forbundet med arbeide gjeldende storgrupper, er dette egentlig først og fremst en kritikk av gruppeanalysens syn på, og forståelse av, storgrupper og av Patrick de Marés forfatterskap. Luiker plukker en del av de Marés tekster fra hverandre? og beskriver ham som en intellektualiserende og frakoblet storgruppeleder som ofte er sementert i sin egen teoretiske forståelse. Videre skriver Luiker at han mener at flere av de Marés tilhengere oppfatter hans tekster som doktriner som ikke kan utfordres. Denne tilnærmet religiøse tendensen i gruppeanalysen ser Luiker som en forsvarsmekanisme mot den vitenskapelige utviklingens fremmarsj i forståelsen av gruppefenomener.

Den kritikk Luiker kommer med i sine to artikler blir ikke stående uten tilsvar i denne utgaven av Group Analysis. Teresa von Sommaruga Howard, Dick Blackwell & Robi Friedman skriver hver sine tilsvar til Luikers artikkel, med forskjellige vinkler.

Howard setter søkelys på at hun oppfatter Luikers kritikk som dårlig fundert når det gjelder gruppeanalysen som helhet og mener at den primært er rettet mot de Marés skrifter. Hun argumenterer for at den kritikken som er rettet mot de Maré, og handler om at han hadde en gjennomgående anti-vitenskapelig holdning, ikke nødvendigvis heller er korrekt ettersom god vitenskap også kan være preget av det vi ikke forstår.

Blackwells tilsvar kritiserer Luikers artikkel, og tenkning, på flere punkter. Først retter Blackwell tvil om Luiker virkelig har gått inn i de Marés utgivelse i tilstrekkelig grad eller om han bare har trukket ut kortere segment fra bøkene hans, uten å ta hensyn til helheten. Han bruker også tid på å påpeke Luikers manglende definisjoner for viktige begreper som religion og vitenskap, som jo er basis for det Luiker kritiserer hos de Maré.

Friedman skriver sitt tilsvar fra sitt ståsted som kliniker. I motsetning til øvrige tilsvar i denne utgaven, beskriver han en takknemlighet for den anledningen han opplever at Luikers kritikk gir til å reflektere rundt gruppeanalytisk tenkning og holdning. I likhet med Howard stusser Friedman over at Luiker har tatt utgangspunkt i de Maré heller enn Foulkes og dermed rettet tydeligst kritikk mot gruppeanalysens tenkning rundt storgrupper heller enn smågrupper som han oppfatter som den primære terapiformen som gruppeanalytisk tenkning er opptatt av. Friedman diskuterer så i mer detalj Luikers kritikk om at gruppeanalysen har utviklet seg til å bli en religiøs bevegelse med de Maré som en slags profet. Han stiller blant annet spørsmål ved om de Marés avvik fra sin teori når det gjelder hvordan han faktisk opererte som storgruppeleder representerer en fleksibilitet fra hans side, eller om det viser at hans teori ikke er mulig å applisere på virkelige storgrupper.